

Raadvraag (art. 37)		Gesteld door: VLP Roosendaal	
Datum		19 december 2024	
Onderwerp		185-2024 - Thuiszitters Tellen	
Portefeuillehouder		College B&W	

De fractie heeft de volgende vragen:

Geachte voorzitter,

Op 9 december 2024 publiceerde Oudervereniging Balans het rapport 'Thuiszitters tellen 2024, een ander licht op passend onderwijs*', met daarin schokkende cijfers: minimaal 70.000 'thuiszitters' in ons land en 280.000 kinderen (11%) die geen volwaardig onderwijs krijgen. In de Gemeente Roosendaal is het verzuim onder leerlingen exponentieel gestegen van 3,2% in 2022 naar 7,3% in 2023, een bijzonder zorgwekkende ontwikkeling. Deze thuiszitters zijn namelijk een symptoom van onderliggende problemen in het onderwijs. Samen met de 'Evaluatie passend onderwijs' (2020) tonen zij dat het realiseren van passend onderwijs voor kinderen met een ondersteuningsbehoefte in de praktijk vaak niet lukt.

VLP Roosendaal vindt passend onderwijs voor alle kinderen binnen onze gemeente van groot belang en heeft daarom de volgende vragen:

- 1) Is het College bekend met dit rapport? Zo ja, welke extra initiatieven worden er genomen om passend onderwijs voor kinderen met een ondersteuningsbehoefte mogelijk te maken?
- 2) Is er ook in onze gemeente sprake van een tekort aan speciaal onderwijs? Zo ja, welke mogelijkheden zijn er om dit aanbod te vergroten? In welke mate wordt al gebruik gemaakt van een passende maatwerkconstructie om de tussenliggende periode te overbruggen?
- 3) Naar schatting is 30-40% van de thuiszitters hoogbegaafd. Het "inclusieve klassen concept" werkt voor veel van deze kinderen niet (bron: HBscholen.nl). Volgens het rapport ervaren zij een gebrek aan passend onderwijsaanbod. In de beantwoording van de hierover door PvdA en D66 gestelde Raadvragen op 22 september 2023 (150-2023) wordt gesteld dat:
 - a. Er voor deze kinderen de komende jaren wordt ingezet op een versterking van de basis- en breedteondersteuning op alle scholen. Acht u dit nog steeds afdoende gezien de toenemende problematiek?
 - b. Het SWV destijds een hybride constructie aan het ontwikkelen was waarbij hoogbegaafde leerlingen een aantal momenten per week les krijgen met 'peers'. Wat is hiervan de status? Is dit (enkele momenten per week) afdoende gebleken om in deze behoefte te voorzien?
 - c. Er is binnen ons SWV de mogelijkheid voor speciaal basisonderwijs voor dubbel bijzondere hoogbegaafde leerlingen. Waar kunnen HB risicoleerlingen met een enkele indicatie terecht wanneer het onderwijs nabij huis niet afdoende kan bieden?
- 4) Wat doet het SWV om de drempel voor ouders om problemen aan te kaarten te verlagen? Kunnen ouders rechtstreeks met het SWV contact op nemen wanneer een school niet in passend onderwijs voorziet? Hoe wordt ouderbetrokkenheid bij het zoeken naar oplossingen voor hun kind gestimuleerd?

- 5) In hoeverre leidt bekostigingsproblematiek rondom jeugdzorg in onze gemeente tot meer thuiszitters?
- 6) Welke initiatieven zijn er om de samenwerking tussen de gemeente, scholen en zorginstellingen te verbeteren?
- 7) Hoe investeert de gemeente in de deskundigheid van leerkrachten en ondersteunend personeel over leerlingen met ondersteuningsbehoeften?
- 8) Deelt u de conclusies en aanbevelingen, genoemd in het rapport? Zo ja, gaat u hiermee aan de slag? (voor zover niet eerder benoemd in de beantwoording van voorgaande vragen)

Namens VLP Roosendaal,

Alice van Sprundel en Gerard van Zalinge

*Bijgevoegd de link naar het rapport: https://issuu.com/ouderverenigingbalans/docs/thuiszitters-tellen-2024-web-ri_78625_uj78234_gf2?backgroundColorFullscreen=%23FFFFFF&fbclid=PAZXh0bgNhZW0CMTEAAa522v_WuYvIwMEW2e1mzrv5HWQnar-ffC36k2Aza52xDcG2ufC6cx-X0M_aem_cJJA7L-oQQWYsR9mY2AgA

Wij beantwoorden de vraag als volgt:

Beantwoording is tot stand gekomen in samenwerking met Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Roosendaal-Moerdijk.

1) Is het College bekend met dit rapport? Zo ja, welke extra initiatieven worden er genomen om passend onderwijs voor kinderen met een ondersteuningsbehoefte mogelijk te maken?

Het college is bekend met dit rapport. Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Dat betekent dat scholen verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Het samenwerkingsverband geeft aan dat er binnen de wet verschillende mogelijkheden zijn die door hen worden ingezet, zoals:

- Onderwijstijdvermindering (voor kinderen die maar deels belastbaar zijn).
- Symbiose-onderwijs (voor kinderen die tussen speciale onderwijsondersteuning en regulier zitten).
- Instroomgroepen/startgroepen gericht op jonge kinderen om de instroom in het reguliere onderwijs te bevorderen.
- Hybride HB-groepen voor hoogbegaafde leerlingen om uitval binnen het reguliere onderwijs te voorkomen.
- Bovenschoolse voorziening Zonnewijs, bedoeld om leerlingen in het regulier onderwijs te behouden, door tijdelijk extra ondersteuning te bieden in een andere omgeving en de school van herkomst te begeleiden. Tevens wordt deze voorziening benut om leerlingen uit het speciaal (basis) onderwijs te laten terugstromen naar het regulier basisonderwijs of uit het speciaal onderwijs te laten terugstromen naar het speciaal basisonderwijs.
- Het samenwerkingsverband heeft ook medewerkers in dienst die ondersteunen daar waar een makkelijke in- of overstap in het onderwijs niet voor de hand ligt: denk daarbij aan de orthopedagoog, de peuter-kleuterconsulent en de verbindingsofficier. Het verzorgen van onderwijs aan kinderen met zeer speciale ondersteuningsbehoefte is altijd maatwerk en vraagt om een gepersonaliseerde oplossing.

2) Is er ook in onze gemeente sprake van een tekort aan speciaal onderwijs? Zo ja, welke mogelijkheden zijn er om dit aanbod te vergroten? In welke mate wordt al gebruik gemaakt van een passende maatwerkconstructie om de tussenliggende periode te overbruggen?

Op dit moment wordt de capaciteit van speciaal onderwijs scholen De Fakkel en De Kameleon uitgebreid door uitbreiding van het gebouw. We zien een toenemende behoefte aan Onderwijs Zorg Arrangementen (OZA's) waarbij steeds de vraag gesteld moet worden hoe zich dit verhoudt tot de ontwikkeling van inclusief onderwijs. Het samenwerkingsverband geeft aan dat deze vraag moeilijk op gemeentelijk niveau te beantwoorden is. De scholen voor speciaal onderwijs hebben namelijk een regionale functie. De cijfermatige benadering van 'voldoende plaatsen in het speciaal onderwijs' kan op basis van kale cijfers positief beantwoord worden, maar de vraag dient altijd in regionaal perspectief bekeken te worden.

Vanuit het verleden kan gezegd worden dat er inderdaad druk staat op het totaal aantal plaatsen, maar dat kinderen altijd een plaats kunnen krijgen op een passende school. Naast dit perspectief vanuit het verleden, dient ook naar het toekomstperspectief gekeken te worden: vanuit het ministerie OCW is de opdracht aan het onderwijsveld gegeven om in 2035 inclusief onderwijs te realiseren.

De druk op het speciaal onderwijs dient daarmee verminderd te worden door de groei van ondersteuningsmogelijkheden binnen het regulier onderwijs. Met deze beweging is het samenwerkingsverband inmiddels gestart, maar dit vraagt de komende jaren om een stevige investering in kennisoverdracht. Indien een passende maatwerkconstructie ter overbrugging nodig is dan wordt dit in alle gevallen gedaan (uiteraard in overleg met de ouders, leerling, stamschool, ontvangende school).

3) Naar schatting is 30-40% van de thuiszitters hoogbegaafd. Het “inclusieve klassen concept” werkt voor veel van deze kinderen niet (bron: HBscholen.nl). Volgens het rapport ervaren zij een gebrek aan passend onderwijsaanbod. In de beantwoording van de hierover door PvdA en D66 gestelde Raadsragen op 22 september 2023 (150-2023) wordt gesteld dat:

a. Er voor deze kinderen de komende jaren wordt ingezet op een versterking van de basis- en breedteondersteuning op alle scholen. Acht u dit nog steeds afdoende gezien de toenemende problematiek?

Ja, zeker gezien de beweging die (mede vanuit de opdrachtstelling van het ministerie OCW) het onderwijs maakt om naar inclusiever onderwijs te gaan.

b. Het SWV destijds een hybride constructie aan het ontwikkelen was waarbij hoogbegaafde leerlingen een aantal momenten per week les krijgen met ‘peers’. Wat is hiervan de status? Is dit (enkele momenten per week) afdoende gebleken om in deze behoefte te voorzien?

Eén voorziening is per 1 november 2024 gestart en een tweede voorziening is nu in opbouw en start per 1 maart aanstaande. Ervaringen vanuit andere voorzieningen in het land geeft aan dat dit in de meeste gevallen afdoende is. Het betreft hier namelijk niet alleen begeleiding van de betreffende leerlingen, maar ook de begeleiding van de betreffende scholen. Of dit in de komende jaren ook voldoende zal zijn is mede afhankelijk van de groei van expertise op het gebied van hoogbegaafdheid in het regulier onderwijs en de afstemming met de jeugdzorg.

c. Er is binnen ons SWV de mogelijkheid voor speciaal basisonderwijs voor dubbel bijzondere hoogbegaafde leerlingen. Waar kunnen HB risicoleerlingen met een enkele indicatie terecht wanneer het onderwijs nabij huis niet afdoende kan bieden?

Binnen het samenwerkingsverband zijn er verschillende scholen die een plusklas hebben. Er is momenteel één hybride HB-groep en een tweede start per 1 maart aanstaande. HB-risicoleerlingen, waarbij het onderwijs nabij huis niet afdoende kan bieden, krijgen extra ondersteuning vanuit de hybride voorziening. Twee dagen in de week volgen ze HB-onderwijs binnen de hybride groep. De overige dagen gaan ze naar hun reguliere school, waarbij de leerling, leerkracht en het schoolteam begeleid en gecoacht worden door de hybride voorziening. Voor de dubbel bijzondere HB-kinderen hebben we daarnaast de voorziening “Lavor”.

4) Wat doet het SWV om de drempel voor ouders om problemen aan te kaarten te verlagen? Kunnen ouders rechtstreeks met het SWV contact op nemen wanneer een school niet in passend onderwijs voorziet? Hoe wordt ouderbetrokkenheid bij het zoeken naar oplossingen voor hun kind gestimuleerd?

Het samenwerkingsverband primair onderwijs heeft (samen met SWV ROOS VO) een ouder- en jeugdsteunpunt. Ook is er een peuter-kleuterconsulent, een verbindingsofficier en is er een direct en regelmatig contact met Onderwijsconsulenten die ook gevraagd kunnen worden om te participeren in een traject ter ondersteuning van de ouders.

Binnen het samenwerkingsverband wordt gewerkt volgens het zogenaamde schoolmodel. Dat houdt in dat de schoolbesturen in eerste instantie het aanspreekpunt zijn als er onvoldoende ondersteuning wordt ervaren door ouders. Zij kunnen bij complexe vragen of indien er geen oplossingsperspectief is contact met ons opnemen. Met ouders die ons benaderen wordt direct contact opgenomen.

5) In hoeverre leidt bekostigingsproblematiek rondom jeugdzorg in onze gemeente tot meer thuiszitters?

De oorzaak van thuiszittersproblematiek ligt niet zozeer in de bekostiging, maar in tijdige beschikbaarheid, wachtlijsten en soms ook in de samenwerking tussen partners (aanbieders, onderwijs en gemeente).

6) Welke initiatieven zijn er om de samenwerking tussen de gemeente, scholen en zorginstellingen te verbeteren?

Vanuit de gemeente wordt op uitvoerend niveau geïnvesteerd op de samenwerking door te werken met Jeugdprofessionals Onderwijs (JPO) en de Peuterkleuterconsulent. Bestuurlijk en beleidsmatig wordt actief samengewerkt vanuit de Regionale Educatieve Agenda en lokaal vanuit de Jeugdagenda.

7) Hoe investeert de gemeente in de deskundigheid van leerkrachten en ondersteunend personeel over leerlingen met ondersteuningsbehoeften?

Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Dat betekent ook dat scholen verantwoordelijk zijn om te investeren in de deskundigheid van hun medewerkers. Als gemeente stimuleren wij ook deskundigheidsbevordering. In 2024 zijn er bijvoorbeeld bijeenkomsten en masterclasses georganiseerd voor professionals in het onderwijs en de voorscholen waarin onderwerpen als normaliseren, het jonge kind en mentaal welbevinden van leerlingen centraal stonden.

8) Deelt u de conclusies en aanbevelingen, genoemd in het rapport? Zo ja, gaat u hiermee aan de slag? (voor zover niet eerder benoemd in de beantwoording van voorgaande vragen)

Vanuit de Netwerksamenwerking Leerplicht en Doorstroompunt (gemeente Roosendaal met vier andere gemeenten) gaan we in 2025 een nieuw samenwerkingsconvenant en een nieuw uitvoeringsplan ontwikkelen voor 2026 en verder. Centraal hierin zal het recht op ontwikkeling staan (in plaats van schoolverzuim en leerplicht). Wat we ook terug zien in de aanbevelingen is een oproep tot transformatie door het onderwijs zo in te richten dat de meeste kinderen hier wel in passen. Het initiatief hiertoe ligt bij de schoolbesturen. Een mooi voorbeeld is Kindcentrum De Kroevendonk. Als we kijken naar de verantwoordelijkheid van de gemeente als het gaat om onderwijshuisvesting dan is in het nieuwe (concept) IHP veel aandacht voor passende huisvesting en inclusie.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,

The block contains two handwritten signatures. The signature on the left is more elaborate and cursive, corresponding to the 'De secretaris' label. The signature on the right is more stylized and compact, corresponding to the 'De burgemeester' label.